

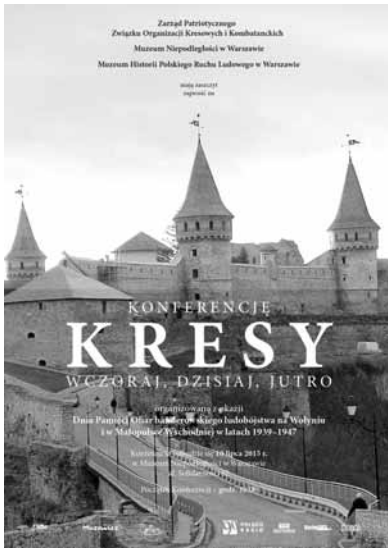
Krzysztof Bąkała

Muzeum Niepodległości

Konferencja naukowa „Kresy - wczoraj, dzisiaj, jutro”

W dniu 10 lipca 2015 roku w Pałacu Przebendowskich/Radziwiłłów, siedzibie Muzeum Niepodległości w Warszawie, przy al. Solidarności 62, odbyła się konferencja zatytułowana „Kresy - wczoraj, dzisiaj, jutro”. Została ona zorganizowana przez Zarząd Patriotycznego Związku Organizacji Kresowych i Kombatanckich, Muzeum Niepodległości oraz Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, z okazji „Dnia Pamięci Ofiar banderowskiego ludobójstwa dokonanego na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej w latach 1939-1945”. Założenia konferencji przewidywały odniesienie się do trzech aspektów: historycznego, problemów współczesnych oraz możliwości i kierunków współpracy w przyszłości. W części historycznej przedstawiono rozwój cywilizacyjny obszarów objętych tematyką, poruszono genezę ukraińskiego nacjonalizmu i przypomniano działalność ukraińskich organizacji nacjonalistycznych w okresie międzywojennym, a także dokonano podsumowania ludobójstwa dokonanego na Kresach i odniesiono się do Operacji „Wisła”. W drugiej części przedstawiony został proces zachodzących przemian politycznych na Ukrainie po rozpadzie ZSRR, a także refleksje na temat kierunków reform ustrojowych i relacje z państwami regionu wraz z ich potencjałem militarno - gospodarczym. W ostatnim panelu poruszone zostały zagadnienia Polskiej Racji Stanu i określeniu miejsca Rzeczypospolitej wśród państw regionu. Omówione też zostały oczekiwania środowisk Kresowych względem władz Rzeczypospolitej i Ukrainy - mapa drogowa ku pojednaniu; a także zaprezentowano projekt programu pomocy dla Polaków na Kresach, w tym:

- stworzenie warunków do repatriacji i ponownego osiedlenia się w Ojczyźnie
- organizację szkolenia młodzieży i dorosłych (w wieku aktywności zawodowej) w zakresie przedsiębiorczości, spółdzielczości i innych formach aktywności

– organizowanie szkolenia dla Ukraińców w zakresie przygotowania ich do działalności gospodarczej, samorządowej i spółdzielczej.

Rangę konferencji podnosi fakt, iż patronat nad nią objęli: Adam Struzik, Marszałek Województwa Mazowieckiego; Alfred Domagalski, Prezes Krajowej Rady Spółdzielczej oraz Kazimierz Kaźmierczak, Prezes Związku Przedsiębiorców i Pracodawców.

Warto nadmienić, iż wybór miejsca obrad nie był przypadkowy. Muzeum Niepodległości w Warszawie

w ramach realizacji swej misji od lat współpracuje z wieloma środowiskami kresowymi na wielu obszarach. Wspominając działalność wydawniczą Instytucji bez wątpienia wymienić należy podwójny 27 numer czasopisma humanistycznego „Niepodległość i pamięć” wydany w 2008 roku ramach obchodów 65. rocznicy ludobójstwa dokonanego przez OUN-UPA na ludności polskiej Kresów Wschodnich o znamienym podtytule „Wołyń – historia i dziedzictwo” oraz wydany w 2013 roku podwójny numer (43-44) tegoż periodyku. Ważną rolę odgrywają też w życiu Muzeum tematyczne konferencje, seminaria, promocje wydawnictw poświęconych tematyce kresowej oraz okolicznościowe spotkania. Pokłosiem jednego z takich wydarzeń jest publikacja „Dziedzictwo i pamięć Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej” (2009), zawierająca materiały z „I Muzealnych Spotkań z Kresami”. Muzeum włącza się też czynnie w prace organizacyjne patriotycznych obchodów, czego przykładem jest udział w pracach Społecznego Ogólnopolskiego Komitetu Organizacyjnego Obchodów 70. rocznicy apogeum ludobójstwa dokonanego przez OUN-UPA na ludności polskiej Kresów Wschodnich II RP (2013) a także Społecznego Ogólnopolskiego Komitetu Organizacyjnego Obchodów banderowskiego ludobójstwa w Małopolsce Wschodniej w latach 1939-1947 (2014). Nie mniej istotna jest działalność wystawiennicza dotycząca tematyki kresowej, wśród której warto chociażby przypomnieć wystawy: „Dawne Kresy we współczesnym

obiektywie”, będąca pokłosiem zorganizowanego przez Muzeum konkursu fotograficznego (2011), czy też „Podlasie jakiego już nie ma” (2012). Na polu działalności edukacyjnej na pewno prym wiedzie skierowany do młodzieży, cykliczny konkurs „Kresowe portrety”.

Program konferencji „Kresy – wczoraj, dzisiaj, jutro” w kolejności wystąpień przedstawiał się następująco:

mgr Krzysztof Bąkała - *Osadnictwo i historyczne przemiany polityczne zachodzące na obszarach dzisiejszej Ukrainy.*

prof. dr hab. Czesław Partacz - *Efekt Lucyfera, czyli rzecz o wyjątkowo okrutnym mordowaniu Polaków przez banderowców.*

kustosz Ewa Siemaszko - *Zbrodnia w zbrodni. Rodziny polsko – ukraińskie ofiarami ludobójstwa na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej.*

dr Andrzej Zapalowski - *Sytuacja ludności cywilnej pod okupacją banderowską na części ziem obecnego Podkarpacia w latach 1944–1947.*

dr Janusz Gmitruk - *Okupacja niemiecka ziemi Czerwińskiej w ocenie rządu londyńskiego.*

ks. Tadeusz Isakowicz – Zaleski - *Nie będzie pojednania bez prawdy.*

red. Stanisław Srokowski - *Życie na polskich Kresach i czas ludobójstwa jako źródła inspiracji twórczej do filmu Wojciecha Smarzowskiego pt. „Nienawiść”.*

prof. dr hab. Tadeusza Marczak – *Urzędowa heroizacja Banderowszczyzny na Ukrainie. Jej geopolityczne konsekwencje.*

płk. mec. Dariusz Raczekiewicz – *Ludobójstwo – jako kwalifikacja prawna zbrodni popełnionej wobec ludności polskiej przez faszystowskie organizacje ukraińskie.*

prof. dr hab. Leszek Jazownik – *Jak uczyć o tragedii Kresów Wschodnich II RP?*

prof. dr hab. Artur Śliwiński – *Perspektywy neonazizmu na Ukrainie.*

mgr Romuald Starosielec – *„Przyszłość polskiej polityki wschodniej”.*

dr Dariusz Grabowski – *Czy Europa będzie gniazdem dla Orła i Sokola?*

Po referatach wystąpili: prezes Patriotycznego Związku Organizacji Kresowych i Kombatanckich, Witold Listowski oraz przedstawiciele honorowych patronów, klubów parlamentarnych i organizacji pozarządowych zaproszonych na Konferencję.

Obrady zamknięto odśpiewaniem „Roty”.

Krzysztof Bąkała